

1 אמר רב כהנא משום ר' ישמעאל ברבי יוסי - The Daf continues with statements of ר' ישמעאל ברבי יוסי: First, we learn from דוד that unlike humans, Hashem rejoices when others are victorious against him, like when Moshe successfully saved ישראל from being destroyed after חטא העגל. Second, Hashem receives בעלי תשובה with His מדת הרחמים.

1 אמר רב כהנא משום ר' ישמעאל ברבי יוסי

למנצח מזמור לדוד

1 Hashem rejoices when others are victorious against him

2 Hashem receives בעלי תשובה with His מדת הרחמים

2 The Gemara now goes back to topics related to יציאת מצרים: אמר רב יהודה אמר שמואל יוסף that We derive from פסוקים that יוסף gathered all the gold and silver in the world to מצרים. It was taken out of מצרים by ישראל when we left, but then changed hands many times until it was taken by the Romans, where it remains to this day.

2 אמר רב יהודה אמר שמואל

יוסף הצדיק

gathered all the gold and silver in the world to מצרים ...but it ended up by the Romans, where it remains to this day

3 אמר רבי חמא בר חנינא שלש מטמוניות הטמין יוסף במצרים - Yosef hid three treasures in מצרים. One of them was found by קרח, and it made him arrogant to challenge משה ואהרן, which led to his downfall. A second was found by אנטוניוס בן אסורוס, the Roman emperor who was friends with יהודה הנשיא. The third one is hidden away for לבא לעתיד לבא.

3 אמר רבי חמא בר חנינא

שלש מטמוניות הטמין יוסף במצרים

One was found by קרח

One was found by אנטוניוס בן אסורוס friend of ר' יהודה הנשיא

One is for צדיקים לעתיד לבא

4 After identifying who the author is of each פסוק between מנהג and הלל, the גמרא quotes the הלל in מנהג that says we should say a ברכה after הלל if that is the local מנהג, as we say; יהללך - Which concludes with ברוך - אתה ה' מלך מהולל בתשבחות - Only the ברכה after הלל depends on מנהג, but the ברכה before הלל is a requirement, because עליהן עובר לעשייתן We always recite a ברכה immediately before doing a מצוה.

מנהג סוכה

We should say a ברכה after הלל if that is the local מנהג

ברוך אתה השם מלך מהולל בתשבחות

אמר אביי לא שנו אלא לאחריו אבל לפניו מצוה לברך

כל המצוות כולן מברך עליהן עובר לעשייתן

אמר אביי לא שנו אלא לאחריו אבל לפניו מצוה לברך

כל המצוות כולן מברך עליהן עובר לעשייתן

5 The מנהג in סוכה says that מנהגו לכפול יכול - if the local מנהג is to repeat ALL the פסוקים in הלל, we should follow מנהגו. רבי would repeat only the last four פסוקים beginning with ה' ברוך הבא בשם ה' and אביי would also repeat the four פסוקים before that, starting with אודך.

מנהג סוכה

מקום שנהגו לכפול יכול רבי would repeat the last four פסוקים

אביי would also repeat these four פסוקים

8 אמר רב יהודה אמר שמואל אין מפטירין אחר מצה אפיקומן - Shmuel holds we also may not have dessert after eating מצה nowadays. The גמרא first cites our Mishnah to challenge the ruling of Shmuel, from the fact that the משנה specifies not to eat dessert after פסח קרבן, the implication being that it is מותר to have dessert after מצה - contradicting שמואל! The גמרא answers; לא מיבעיא קאמר - The משנה means to say that not only may one NOT eat dessert after מצה which has a weaker taste, but one may not eat dessert EVEN after קרבן פסח, even though it has a stronger and more lasting taste.

8 אמר רב יהודה אמר שמואל
אין מפטירין אחר מצה אפיקומן
nowadays

?

אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן

לא מיבעיא קאמר

Not only after מצה which has a WEAK TASTE → But also after קרבן פסח which has a STRONG TASTE

9 The Gemara next cites a ברייתא to support the ruling of Shmuel: The Braisa says that one may eat all sorts of desserts, ובלבד שיאכל כזית מצה באחרונה, - Provided that he eats a כזית of מצה at the end - implying that nothing may be eaten after the כזית of מצה - as שמואל said! The גמרא refutes the proof and says; לא מיבעיא קאמר - The Braisa means to say that not only may one eat dessert AFTER the מצה - when he has already eaten the מצה with appetite, but one may eat dessert even BEFORE the מצה, and we are not concerned that it may cause a person to eat the מצה with גסה - a gluttonous type of eating. In other words, the Braisa might be saying that it is מותר to have dessert before the מצה, and it is certainly מותר to have dessert after the מצה.

9 כרייתא:
One may eat all sorts of desserts, ובלבד שיאכל כזית מצה באחרונה

אמר רב יהודה אמר שמואל אין מפטירין אחר מצה אפיקומן

!

לא מיבעיא קאמר

It is מותר to have dessert before the מצה, and it is certainly מותר to have dessert after the מצה